

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **H. M.**, zastoupený Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem se sídlem Příkop 6, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 10. 2012, č. j. 41 Az 10/2012 - 31,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 10. 2012, č. j. 41 Az 10/2012 – 31, **se ruší.**
- II.** Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 4. 6. 2012, č. j. OAM-261/ZA-ZA12-PA03-2011, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 616 Kč do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Vratislava Taubera, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal dne 13. 9. 2011 žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 10 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“). Jako důvod uvedl, že chce v České republice žít u svého strýce, ve Vietnamu je těžký život a v případě návratu do Vietnamu by se žalobce neměl kam vrátit, neměl by práci a byl by na ulici. V pohovoru konaném dne 13. 9. 2011 ovšem žalobce připustil, že by mohl žít ve Vietnamu v rodinném domě se svou sestrou a její rodinou.

V průběhu správního řízení vyšlo najevo, že žalobce byl ode dne 20. 7. 2011 umístěn na plicním oddělení Fakultní nemocnice Brno - Bohunice a dne 6. 9. 2011 byl převezen do Odborného léčebného ústavu v Jevíčku. Podle propouštěcí zprávy vystavené uvedeným zdravotnickým zařízením, která je součástí správního spisu, byly u žalobce diagnostikovány

tuberkulóza plic, dále chronická virová hepatitida typu C v aktivní formě a důsledky zneužívání psychoaktivních látek. Ve zmiňovaném pohovoru žalobce k tomuto lékařskému nálezu uvedl, že nevěděl, že je nemocný a že v případě návratu do vlasti by se léčit z důvodu nedostatku prostředků nemohl.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 6. 2012, č. j. OAM-261/ZA-ZA12-PA03-2011, žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neudělil. Žalovaný konstatoval, že jediným důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu byla snaha žalobce legalizovat si pobyt v České republice. Žalobce v průběhu správního řízení neuvedl skutečnosti, které by svědčily o tom, že vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, nesvědčí mu tedy důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobce neuvedl ani skutečnosti nasvědčující tomu, že by byl pronásledován z důvodu rasy, pohlaví, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či politického přesvědčení podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný rovněž dospěl k závěru, že žalobci po návratu do Vietnamu nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu a není tedy důvod pro udělení doplňkové ochrany podle uvedeného ustanovení. Žalovaný neshledal ani podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13 či § 14b zákona o azylu.

Žalovaný v narativní části svého rozhodnutí rekapituloval již uvedené skutečnosti týkající se zdravotního stavu žalobce, pokud však jde o možné důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, konstatoval pouze následující: „*Správní orgán podrobně posoudil žadatelovu zdravotní, rodinnou a sociální situaci. Osobní ani zdravotní situaci jmenovaného nelze na základě výše zmíněných skutečností označit za natolik mimořádnou a hodnou zvláštního zřetele pro udělení mimořádných opatření ve vztahu k jeho ochraně. Na základě údajů sdělených žadatelem v průběhu řízení o udělení mezinárodní ochrany správní orgán nezjistil žádný důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu.*“

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Krajského soudu v Brně, který ji rozsudkem ze dne 10. 10. 2012, č. j. 41 Az 10/2012 – 31, zamítl, přičemž se ztotožnil se závěry žalovaného. K námitce žalobce, podle níž uvedené vyjádření žalovaného k možným důvodům pro udělení humanitárního azylu je s ohledem na zákonné požadavky užití správního uvážení nedostačující, krajský soud poznamenal, že v době, kdy žalobce podával žádost o udělení mezinárodní ochrany, žalobce výslovně uvedl, že žádné zdravotní problémy nemá, takže důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu nebyl špatný zdravotní stav žalobce. Je sice pravdou, že po přijetí do zařízení pro zajištění cizinců v ČR se prohlídkou zjistily určité zdravotní problémy na straně žalobce; žalobce byl hospitalizován a léčen, nicméně nepředložil žádné potvrzení o tom, že by i v současné době měl nějaké zdravotní problémy, které by bylo třeba řešit a tím zjišťovat úroveň zdravotnictví ve Vietnamu a jeho dostupnost pro žalobce. Důvody hodné zvláštního zřetele, jež by opodstatňovaly udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, nebyly podle krajského soudu v případě žalobce dány a žalovaný se s touto otázkou ve svém rozhodnutí vypořádal.

Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž výslovně odkazuje na důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., z obsahu kasační stížnosti však vyplývá, že uplatňuje rovněž důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel upozorňuje na to, že primární otázkou v jeho věci je posouzení jeho zdravotního stavu, a to přinejmenším z hlediska možných důvodů pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný se podle stěžovatele uvedenou otázkou v podstatě nezabýval a krajský soud žalobní námitky k této otázce odmítl s již uvedenou argumentací, kterou stěžovatel považuje za nesprávnou.

pokračování

Krajský soud stěžovateli dle jeho názoru neprávem vytýká, že nepředložil potvrzení o svém zdravotním stavu v době řízení před soudem, neboť podle § 75 s. ř. s. byl krajský soud povinen zkoumat primárně skutkový stav ke dni rozhodnutí správního orgánu. Stěžovatel nesouhlasí ani s tím, že nebylo třeba zjišťovat úroveň zdravotnictví ve Vietnamu a jeho dostupnost pro stěžovatele. Tuto povinnost měl v souladu s § 3 správního řádu již žalovaný ve správním řízení, neboť měl k dispozici potřebné indicie o stěžovatelově zdravotním stavu, nemohl tedy zůstat v této otázce zcela pasivní. Správné není podle stěžovatele ani právní posouzení krajského soudu poukazující na to, že špatný zdravotní stav stěžovatele nebyl důvodem pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Zákon žadateli o udělení mezinárodní ochrany neukládá, aby veškeré důvody výslovně uvedl již v samotné žádosti, řízení o udělení mezinárodní ochrany není procesně koncentrováno.

Zdravotní potíže přitom podle stěžovatele lze subsumovat pod pojmy „případ hodný zvláštního zřetele“ či „vážná újma“. Přestože předmětná žádost o udělení mezinárodní ochrany mohla původně vzbuzovat dojem, že sleduje pouhý ekonomický zájem stěžovatele, v průběhu správního řízení vyšly prokazatelně najevo další důvody (zdravotní obtíže). I stěžovatelovo zdraví je třeba zahrnout pod soukromý život stěžovatele a poskytnout mu v souladu s mezinárodními závazky ČR, konkrétně s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ochranu. Stěžovatel nenalezne v zemi svého původu pracovní uplatnění, což pro něho také znamená nedostupnost lékařské péče ve Vietnamu. Vycestování tedy pro něho bude mít zásadní nepříznivé následky, přičemž jeho jediný žijící příbuzný ve Vietnamu – sestra, mu vzhledem ke svým finančním poměrům nebude schopna pomoci.

V závěru kasační stížnosti stěžovatel poukázal na to, že pacienti trpící tuberkulózou jsou podle jeho hodnocení ve Vietnamu diskriminováni a je jim odpírána lékařská pomoc, což stěžovatel dokládá ke kasační stížnosti přiloženým článkem v anglickém jazyce, jenž se zabývá léčbou tuberkulózy ve Vietnamu.

Z vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti vyplývá, že souhlasí s rozhodnutím krajského soudu a má za to, že uplatněné stížní námitky jsou nedůvodné. Stěžovatel měl podle žalovaného v rámci podané žádosti i během pohovoru dostatečné možnosti, aby osvětlil veškeré důvody, pro něž opustil zemi původu a žádá o udělení mezinárodní ochrany; k těmto skutečnostem směřovaly také konkrétní dotazy pracovníků žalovaného během pohovoru. Ke dni vydání rozhodnutí žalovaného byl již stěžovatel propuštěn z léčebného ústavu v Jevíčku, nicméně po celou dobu správního řízení nepředložil správnímu orgánu žádné další zprávy, které by poukazovaly na jeho špatný zdravotní stav a kterými by se měl žalovaný ve svém rozhodnutí zabývat. Žalovaný vycházel v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu z tvrzení, která stěžovatel uvedl ve správním řízení. Z těchto důvodů žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

Stěžovatel v tomto případě namítá taková zásadní pochybení krajského soudu, zejména ve vztahu k posouzení žádosti z hlediska humanitárního azylu podle § 14a zákona o azylu, která by mohla mít dopad do jeho hmotně právního postavení a která navíc nelze z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti *prima facie* vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

Posléze Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Úvodem je třeba konstatovat, že stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany skutečně neuvedl a v průběhu řízení ani nevyplýnuly žádné skutečnosti, jež by měly odůvodňovat udělení azylu podle § 12 zákona o azylu (což stěžovatel v kasační stížnosti ani nenamítá) či doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Z provedené rekapitulace je zřejmé, že stěžovatele skutečně vedly k podání žádosti především ekonomické důvody, které samy o sobě k udělení mezinárodní ochrany postačovat nemohou.

Správný je rovněž závěr žalovaného, že stěžovatel neuvedl a z dostupných informací o zemi původu ani nevyplývá, že by stěžovatel měl čelit v zemi původu reálnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Takové nebezpečí nelze spojovat ani se stěžovatelovým zdravotním stavem, jakkoli je nutno ho považovat za vážný (viz dále).

Je nutno především zdůraznit, že stěžovatel námitku, která by odvozovala možné důvody pro udělení doplňkové ochrany od jeho zdravotního stavu, neuplatnil včas a řádně v řízení před krajským soudem (§ 71 odst. 2 s. ř. s.), ač ji uplatnit mohl, jedná se tudíž o kasační námitku nepřijatelnou (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). I kdyby však tato námitka byla řádně a včas uplatněna, nemohly by jí správní soudy přisvědčit. Zdravotní rizika spojená s vycestováním do země původu s nižší úrovní zdravotní péče, která by představovala porušení zákazu mučení, nelidského či ponižujícího zacházení dle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a tedy i reálné nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) či d) zákona o azylu, musí dle ustálené judikatury Evropského soudu pro lidská práva (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 2. 5. 1997, *D. proti Spojenému království*, stížnost č. 30240/96, a rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. 5. 2008, *N. proti Spojenému království*, stížnost č. 26565/05) a na ni navazující judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky

pokračování

ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69, a ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, oba dostupné na www.nssoud.cz) dosáhnout velmi vysoké úrovně intenzity (např. nedostupnost lékařské péče pro osobu v terminálním stadiu nemoci AIDS), která prozatím v případě stěžovatele, jakkoliv trpí závažnými onemocněními, nenastala.

Pokud jde o čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je pravdou, že Evropský soud pro lidská práva konstatoval např. v rozsudku ze dne 6. 2. 2001, *Bensaid proti Spojenému království*, stížnost č. 44599/98, bod 46, že i fyzická a duševní integrita jednotlivce je součástí práva na soukromý život chráněného čl. 8 Úmluvy a že tedy i zásahy do této integrity, byť by nedosahovaly intenzity dostačující k porušení čl. 3 Úmluvy, mohou za určitých okolností představovat porušení čl. 8 Úmluvy. Na druhou stranu Evropský soud pro lidská práva vycházel ve své judikatuře vždy z toho, že právo na ochranu soukromého a rodinného života podle čl. 8 Úmluvy není, na rozdíl od práva nebýt vystaven špatnému zacházení podle čl. 3 Úmluvy, absolutní a musí být poměřováno s hodnotami vyjádřenými v odstavci 2 čl. 8 Úmluvy, pro něž lze toto právo omezit. V tomto kontextu a za daných skutkových okolností nelze samotnou skutečnost, že ve stěžovatelově zemi původu existuje pravděpodobně nižší úroveň a zejména dostupnost léčby zmiňovaných chorob, jimiž stěžovatel trpí, než jaká je dostupná v ČR, považovat za dostatečný důvod k udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, které má navíc představovat *ultima ratio*, pokud jde o naplnění mezinárodních závazků vyplývajících pro ČR z článku 8 Úmluvy (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012 – 28, publikovaný pod č. 2836/2013 Sb. NSS).

Tímto důvodem spadajícím pod čl. 8 Úmluvy nemůže být ani tvrzená ochrana rodinného života stěžovatele v ČR, jenž má spočívat v tom, že stěžovatel hodlal pobývat v ČR u svého strýce, případně dalších vzdálenějších příbuzných, a to zvláště za situace, kdy stěžovatel sám připustil, že má možnost žít ve Vietnamu u své nejbližší žijící příbuzné osoby, tj. u své sestry.

Stěžejní námitka stěžovatele se ovšem týkala možných důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Podle ustálené judikatury správních soudů není na udělení humanitárního azylu právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, oba dostupné na www.nssoud.cz). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, dostupný na www.nssoud.cz). Samotné správní rozhodnutí založené na správním uvážení podléhá přezkumu správních soudů pouze v tom směru, zda správní orgán nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení a zda je nezneužil (§ 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s.), tedy zda správní orgán nevybočil z hledisek stanovených zákonem, zda je jeho úvaha v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, dostupný na www.nssoud.cz).

Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je třeba zvažovat v rámci důvodů udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu nebo důvodů udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 Azs 15/2011 – 77, dostupné na www.nssoud.cz). V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu*

humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“

V daném případě není pochyb o tom, že zdravotní stav stěžovatele, tak jak vyšel najevo v průběhu správního řízení a jak byl zaznamenán ve správním spisu a koneckonců i v žalobou napadeném rozhodnutí, bylo třeba z hlediska možných důvodů pro udělení humanitárního azylu důkladně zvážit. Je obecně známou skutečností, že jak tuberkulóza plic, tak virová hepatitida typu C představují závažná onemocnění, která, pokud nejsou adekvátně léčena, mohou nemocného ohrožovat i na životě. Stěžovatel se přitom v rámci pohovoru během správního řízení jednoznačně vyjádřil v tom smyslu, že na léčbu těchto nemocí by ve Vietnamu neměl dostatek finančních prostředků a tyto prostředky by mu, vzhledem ke své finanční situaci, nemohla poskytnout ani jeho sestra.

Za těchto okolností byl žalovaný povinen v žalobou napadeném rozhodnutí svou úvahu, proč stěžovateli neudělil humanitární azyl, podrobně předeštit tak, aby byla správními soudy přezkoumatelná z již uvedených hledisek. Zejména bylo třeba, aby se žalovaný skutečně pokusil ověřit stěžovatelova tvrzení, že by mu léčba uvedených chorob, jakožto nemajetné osobě, byla v zemi jeho původu nedostupná, případně zjistit, v jakém rozsahu by měl stěžovatel k takové léčbě přístup. Pokud by skutečně vyšlo najevo, že stěžovatel nemohl ve Vietnamu ohledně zmiňovaných chorob spoléhat na, byť jen základní, lékařskou pomoc, bylo by na žalovaném, pokud by ani za takových okolností neshledal případ stěžovatele hodným zvláštního zřetele a humanitární azyl neudělil, aby uvedl, které případné negativní charakteristiky stěžovatele či jiné důvody převážily zdravotní hlediska, jež by svědčila pro humanitární azyl.

Jak však vyplývá z rekapitulační části tohoto rozsudku, žalovaný ve svém rozhodnutí sice konstatoval, že zdravotní, osobní a rodinnou situaci stěžovatele z hlediska § 14 zákona o azylu podrobně posoudil, v čem však měla tato podrobná úvaha spočívat, žalovaný ani náznakem nenastínil. Tím žalovaný znemožnil správním soudům přezkoumat jeho závěry, založené na správním uvážení, způsobem zákonem předpokládaným. Bylo tedy na krajském soudu, aby pro tuto v žalobě důvodně vytýkanou vadu rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí zrušil, což ovšem krajský soud neučinil, namísto toho stěžovatelovy námitky k této otázce zamítl s argumentací, s níž se Nejvyšší správní soud nemůže ztotožnit.

Je pravdou, že stěžovatel v samotné žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani později během správního řízení neuváděl svůj zdravotní stav jako důvod své žádosti. Stěžovateli je však třeba přisvědčit v tom, že ve věcech mezinárodní ochrany se neuplatňuje koncentrace řízení ani není žalovaný při posuzování žádosti vázán pouze důvody, které žadatel výslovně označí jakožto skutečnosti, pro něž žádá o udělení mezinárodní ochrany. Jakkoli lze jistě legitimně požadovat po žadateli, aby již v samotné žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl veškeré její důvody, jichž si je vědom, nelze vyloučit, že v průběhu správního řízení vyjdou najevo další relevantní skutečnosti, jichž si žadatel původně vědom nebyl nebo si nebyl vědom toho, že mají význam pro posouzení jeho žádosti. Tak i v tomto konkrétním případě je zřejmé a vyjádření stěžovatele v průběhu správního řízení tomu napovídají, že si stěžovatel nemusel v době podání žádosti o mezinárodní ochranu ještě plně uvědomovat rozsah svých onemocnění ani jejich

pokračování

závažnost a zejména si nemusel být vědom toho, že tyto skutečnosti mají zásadní význam pro posouzení jeho žádosti z hlediska možných důvodů pro udělení humanitárního azylu.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 – 107, publikovaném pod č. 2289/2011 Sb. NSS, konstatoval: „*Žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany posuzuje správní orgán na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, a to z hlediska všech zákonných forem této ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují.*“ (důraz doplněn). V daném případě si byl žalovaný od počátku správního řízení vědom toho, že stěžovatel byl v té době hospitalizován. Žalovaný měl posléze k dispozici rovněž zdravotnickou dokumentaci, z níž jednoznačně vyplývalo, jakými onemocněními stěžovatel trpí; žalovaný se stěžovatele na tyto skutečnosti, stejně jako na možnosti jeho léčby ve Vietnamu v průběhu pohovoru dotazoval a dostalo se mu konkrétních, byť stručných odpovědí, přesto se žalovaný k těmto otázkám ve svém rozhodnutí nevyjádřil, a to ani z hlediska možných důvodů pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Takový postup žalovaného, jak již bylo vysvětleno, nemůže obstát.

Nelze souhlasit ani s tím, že se krajský soud nemusel zabývat zdravotním stavem stěžovatele z toho důvodu, že stěžovatel nepředložil potvrzení o svém zdravotním stavu v době řízení před soudem. Naopak, jak důvodně připomíná stěžovatel, i v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ve věcech mezinárodní ochrany správní soudy primárně vycházejí ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, přičemž jsou povinny se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany (ovšem ve prospěch žadatele), které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, pouze tehdy, pokud by v konkrétním případě neshledaly dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady *non-refoulement* a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131, www.nssoud.cz). Navíc, ve zmiňované propouštěcí zprávě, která je součástí správního spisu a kterou měl tedy k dispozici i krajský soud, byla onemocnění stěžovatele zcela jednoznačně popsána a lze jen stěží předpokládat, že za dobu od vydání rozhodnutí žalovaného do rozhodování krajského soudu doznal zdravotní stav stěžovatele z hlediska uvedených onemocnění zásadních změn.

Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadený rozsudek krajského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným a v žalobě důvodně namítaným vadám správního rozhodnutí, než zrušit rozhodnutí žalovaného pro jeho nepřezkoumatelnost. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný postupovat podle právního názoru vysloveného v rozsudku Nejvyššího správního soudu.

Vzhledem k uvedenému postupu Nejvyšší správní soud neprováděl dokazování článkem o léčbě tuberkulózy ve Vietnamu přiloženým ke kasační stížnosti a nemohl se tedy ani zabývat jeho obsahem. Tento důkaz bude muset hodnotit žalovaný, předloží-li ho stěžovatel v průběhu dalšího správního řízení, a to vedle jiných důkazů, které si za účelem posouzení nastíněných otázek týkajících se humanitárního azylu žalovaný obstará.

Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení. V řízení před krajským soudem byl stěžovatel nejprve zastupován JUDr. Romanem Schneiderem, advokátem se sídlem Moravské nám. 4, Brno. V průběhu řízení o žalobě nicméně zastoupení stěžovatele převzal a v řízení o kasační stížnosti stěžovatele dále zastupoval advokát Mgr. Vratislav Tauber. Stěžovateli tedy náleží náhrada nákladů spojených se zastoupením postupně oběma těmito advokáty, ovšem s tím, že za důvodně vynaložený náklad lze považovat odměnu a paušální náhradu výdajů za úkon právní služby spojený s převzetím zastoupení pouze jednou. Náklady právního zastoupení tedy spočívají v odměně advokáta za zastupování ve výši 4 x 2100 Kč za 4 úkony právní služby, tj. převzetí a přípravu zastoupení, podání žaloby, účast na jednání krajského soudu dne 10. 10. 2012 a podání kasační stížnosti [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. 12. 2012]. Dále soud zahrnul mezi náklady řízení paušální náhradu hotových výdajů advokáta ve výši 4 x 300 Kč za čtyři úkony právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) a náhradu za daň z přidané hodnoty (21 %) ve výši 2016 Kč. Celkem tedy přiznal Nejvyšší správní soud stěžovateli na náhradě nákladů řízení částku 11 616 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 14. listopadu 2013

JUDr. Lenka Matyášová, Ph.D.
předsedkyně senátu